

Mål – og indholdsbeskrivelse for Skolefritidsordning

Formålet med mål og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordning (SFO) i Holstebro Kommune er at give borgerne mulighed for at få indblik i prioriteringerne og serviceniveauet i forhold til skolefritidsordning. Formålet er desuden at fremme, at skolefritidsordning mere inddrages i opfyldelse af folkeskolens formål.

For SFO'erne i Holstebro Kommune er det værdifuldt at skabe rammer for en meningsfuld og indholdsrig fritid med udgangspunkt i børnenes behov, interesser og erfaringer.

I Holstebro Kommune har vi valgt at formulere en overordnet beskrivelse, der giver mulighed for lokal udmøntning på den enkelte skole/SFO gennem skolebestyrelsens principper, ledelsens og medarbejdernes beslutninger samt i samarbejde med forældrene i det daglige pædagogiske arbejde.

Med indførelsen af mål – og indholdsbeskrivelserne i SFO'erne er der nu skabt fokus på området og sammenhængen mellem dagtilbudsområdet, skolens undervisningsdel og SFO'en virke.

Mål – og indholdsbeskrivelserne understreger og anerkender fritidspædagogikkens særkende og egenverdi samt dennes betydning for det enkelte barn. Fritidspædagogik er en særlig faglighed, der bør være en vigtig og ligeværdig medspiller i skoledelen.

Det er tanken, at denne overordnede mål – og indholdsbeskrivelse vil give anledning til gode drøftelser og overvejelser på den enkelte skole/SFO, når de lokale mål – og indholdsbeskrivelser skal udvikles.

Lovgrundlaget, Holstebro Kommunes sammenhængende Børnepolitik og Skolepolitik

Folkeskolelovens formålsparagraf gælder for folkeskolens samlede virke. Dette betyder, at Folkeskoleloven også gælder for skolefritidsordning. SFOérne er således et pædagogisk tilbud til eleverne inden for skolens rammer.

Skolefritidsordningen skal bidrage til opfyldelse af Folkeskoles formål ved at fremme børns trivsel, udvikling og læring.

Denne mål – og indholdsbeskrivelse danner de kommunale rammer sammen med de lovgivningsmæssige rammer for skolebestyrelsernes videre arbejde med udmøntning på den enkelte skole/SFO.

Der er således flere formelle rammer for SFOéns virke

- Folkeskoleloven
- Holstebro Kommunes sammen hængende børnepolitik
- Holstebro Kommunes skolepolitik
- Denne fælles kommunale mål – og indholdsbeskrivelse for SFOén
- De enkelte skolers beskrivelse af udmøntningen af mål og indholdsbeskrivelsen.

SFOérnes virke i Holstebro Kommune

Det 6-10 årige barn er motiveret for at lære. Det er videbegærligt og optaget af ønsket om at lære at forstå den store verden. Derfor skal SFO'en være et sted, hvor barnet kan udvikle erkendelse samt lyst til at læse, og hvor barnets nysgerrighed og evner til at indgå i livslæring fremmes.

Pædagogens rolle er derfor den omsorgsfulde, opmærksomme, anerkendende og lyttede, der kan være igangsættende og inspirerende i barnets dannelse, og som skal fremme børns sproglige, æstetiske og kropslige udtryksformer, styrker forståelsen for sundhed/miljø og kendskab til naturen.

Den sociale og personlige kompetence er i højsædet i det pædagogiske arbejde i SFO'en. Arbejdet i SFO'en har fokus på børnegruppens relationer, og hvordan det enkelte barn kan støttes i at navigere i det sociale fællesskab. Det gælder derfor om at støtte børnenes udvikling som sociale individer og til at kunne klare i livet – at mestre eget liv.

Børn udvikler sig hele tiden gennem deres leg og samvær med andre børn og voksne i SFO'en. Aktiviteterne kan enten være uformelle, eller de kan være målrettede fra pædagogernes side.

Det er SFO'ens opgave at både at give plads til børns egne spontane lege, hvor de selv sætter rammerne, løser konflikter og udvikler legen samt at igangsætte planlagte aktiviteter, hvor børnene har medbestemmelse og medindflydelse inden for bestemte givne rammer.

Det er SFO'ens opgave at bidrage til barnets udvikling af selvbevidsthed. Pædagogikken skal understøtte barnets livsmod, selvværd og handlekraft.

Der skal være speciel opmærksomhed på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats. Det er vigtigt at planlægge den pædagogiske praksis, så alle børn oplever at være inkluderet i et fællesskab. Børnene skal

motiveres til at skabe venskaber på tværs af kulturelle, etniske og sociale forskelle.

SFOén skal desuden med sit indhold medvirke til, at lære børnene om at mestre hverdagen og hverdagssituationer. Det handler bl.a. om tage udgangspunkt i, hvad der rører sig for tiden i forhold til børnenes interesser og at perspektivere den aktuelle børnekulturs muligheder for barnet.

Temaer

Fra lovgivningens side er følgende temaer fastlagt og skal indgå i mål og indholdsbeskrivelserne. Disse er:

- Samarbejde mellem SFOéns pædagogiske indsats og skolens undervisning
- Læring på mange måder
- SFOéns rolle i forhold til børn, der har brug for en særlig indsats
- Koordinering af forældresamarbejde
- Idræt, bevægelse og sundhed
- Overgang til dagtilbud til skole
- Medinddragelse
- Særligt for udvidede skolefritidsordning (USFOér)

Fra Holstebro Kommunes målsætning indgå derudover

- Den anerkende tilgang
- En dråbe af kultur i alt

Samarbejde mellem SFO´ens pædagogiske indsats og skolens undervisning

SFO´en er en vigtig del af skolens samlede virke. Dette betyder, at pædagoger og lærere med udgangspunkt i skolens/SFO´ens værdier og hver medarbejdergruppes faglighed, skal samarbejde tæt omkring barnets alsidige udvikling. Målet er således, at der skabes nogle rammer, som sikrer tæt og forpligtende samarbejde mellem voksne, der har betydning for barnet.

Samarbejde med undervisningsdelen

Mål:

Målet med samarbejdet mellem lærere og pædagoger i indskolinger er at videreudvikle barnets almene, personlige, sociale og faglige kompetencer, og dermed sikre det enkelte barn og klassens trivsel – og dermed bidrage til at optimere mulighederne for barnets udvikling og læring.

Metode

Samarbejdet foregår ud fra en helhedstænkning, hvor undervisningsdelen og SFO´en fungerer som en helhed, hvilket skaber større sammenhæng og tryghed i hverdagen for barnet.

Samarbejdet mellem pædagoger og lærere skal ske ligeværdigt. Begge faggruppers kompetencer skal udnyttes i samarbejde omkring det enkelte barn og klassen.

Ligebyrdigheden i samarbejdet skal sikres af pædagogen og læreren i fællesskab i arbejdsrolle – og funktions – fordelingen mellem pædagogen og læreren i den fælles opgaveløsning.

Læring på mange måder

Vi vil i SFO'erne understøtte, at børnene oplever det at fordybe sig i en læringsproces som spændende og udviklende.

Vi vil med baggrund i fritidspædagogikkens mangfoldighed give mulighed for, at det enkelte barn i samspil med andre, oplever at blive inspireret og engageret ved tilegnelse af ny viden. I samarbejde med skolen udarbejdes lokale strategier

Læring på mange områder:

- Vi skaber rum og mulighed for, at børnene kan fordybe sig i de kreative værksteder, der er åbne dagligt.
- Vi bruger dagligt vores gymnastiksal, hal og udearealer til bevægelsesaktiviteter.
- Vi lægger vægt på at skabe rammer, hvor den frie leg kan udfolde sig.
- Vi arbejder med relationer, hvor vi tager udgangspunkt i den positive tilgang. Hvert barn har en store ven som barnet bliver tilknyttet når det starter i vores SFO.
- 2 børn har en måned af gangen en rolle som konfliktmægler som bliver "uddannet" af en pædagog.

Indsats/støtte til børn med særlige behov, forudsætninger m.v.

Mål:

At inkludere alle børn med hver deres forudsætninger, såvel sociale psykiske som fysisk eller kulturelle baggrunde, i SFOens forskellige aktiviteter.

Metode:

I det daglige pædagogiske arbejde tager vi udgangspunkt i det enkelte unikke barn. Vi møder barnet på deres udviklings niveau og skaber en relation med barnet, så vi kan udfordre eller støtte barnet alt efter deres behov. Udfordringer eller støtten kan være ved valg af idræts aktivitet, spil, deltagelse i grupper, skabe venskaber, ved legerelationer og mm.

Det er igennem barn/barn og barn/voksen relationer, at vi "måler" vores indsats.

Hvis et barn har brug for særlig omsorg i forbindelse med sygdom eller dødsfald i familien – har vi en sorg/krise plan vi følger. Planen bliver opdateret jævnligt og personalet bliver årligt informeret om et særligt udvalg emne inden for sorg og krise, eks. " hvordan handler vi når der opstår alvorlig sygdom i familien". Der er i hver enkelt afdeling tilknyttet en pædagog der varetager sorg og krise funktionen. Denne pædagog kan bruges til sparring af både afdelingens samlede personale, men også den enkelte klassepædagog, der oftest er den person der kommer tættest på barnet og familien i disse situationer.

Vores sorgplan indeholder en manual, hvor man kan læse omkring følgende:

- Hvem hjælper hjælperen (hvem skal SFOén kontakte, hvis der opstår noget med den ansatte – en liste med kontraktpersoner og telefonliste).

- Til den ansatte (hvordan bruger du dine kollegaer, vær aldrig alene med dine overvejelser, sig fra, hvis opgaven bliver for stor)
 - Sorg og krise (der skelnes mellem personligt tab, fælles/kollegialt tab, ulykker/skilsmisser og andre sorg/krise oplevelser)
 - Ved ulykker (evakueringsplan)
 - Checkliste (så intet bliver glemt i processen)
 - Sorgpersoner (hvem er ansvarlige i afdelingen i undervisningsdelen)
 - Sorgpersonernes ansvarsområde (rådgivere til personalet, hjælpe og støtte i konkrete situationer, opdatere mappen, uddanner sig og holder sig ajour på området, også mht. kursus, vidensdeling)
 - Udkast til brev ved dødsfald
 - Krisen og dens faser (forskellige reaktionsmønstre m.m.)
 - Forslag på hvad man kan lave med børn for at "tale om det svære"
 - Aktuelle telefonnumre (pædagogisk konsulent, sundhedsplejerske, lægevagt, sygehus/skadestue, alarmcentral, politi, gigtinformationscentral m.m.)

Børn med diagnoser som GUA, Tourette eller ADD/ADHD kan trives bedre i SFO regi end i undervisningsregi, fordi kravene og rammerne til dem er anderledes, men det er ikke sikkert. Det kommer helt an på det enkelte barn. Vi tilrettelægger disse børns dagligdag og aktiviteter efter deres behov – hvilket foregår ved vores børnemøder. Det betyder i praksis, at vi prøver at strukturere dagen og begrænse valgmulighederne, og i visse situationer hjælper dem med at træffe et valg. Vi bestræber os på at forstå og aflæse det enkelte barns signaler og behov.

Eksempel på strukturering af hverdagen:

- De voksne introducerer aktiviteter for barnet.
- Specifikke arrangementer, hvor vi eks. Arrangerer nogle særlige aktiviteter for de børn, der sædvanligvis vælger disse aktiviteter fra. Her inddrager vi forældrene også.

- Vi kan lade børnene få opgaven med at hjælpe til med den dagligt frugt, der er en meget stille og rolig aktivitet sammen med få børn og en enkelt pædagog.
- Vi kan også arrangere særlige idrætsaktiviteter for disse børn – der ikke er så voldsomme – men mere afdæmpende og rolige.

Hvis der er brug for, eksempelvis i forbindelse med skilsmisse, alvorlig sygdom i familien eller barnets sårbarhed i forbindelse med andet, vil vi i en periode give ekstra omsorg overfor et barn ved at en fast pædagog (Oftest klassepædagogen) bliver tilknyttet barnet. Hermed er det en kendt voksen der giver tryghed og støtte til barnet ved f.eks. konflikter, valg af aktiviteter eller ved at skabe nye legerelationer.

Desuden vil vi påvirke den resterende børnegruppe og klassen til at se ressourcerne hos det enkelte barn der har specielle behov eller særlige forudsætninger. Dette ved at inkludere dem i det sociale fællesskab, ofte igennem idrætsaktiviteter eller lege, hvor vi giver børnene forståelse for hinandens forskellighed.

Som samarbejds- muligheder/Partner har vi et bredt spekter:

- Undervisningens kompetencecenter
- Psykolog
- Speciel pædagogisk rådgivning/ det tværfaglige team
- Tale/høre pædagog
- Sundhedsplejerske
- Klassens lærere
- Klassekonference
- Forældrene
- Børnehave – overgangen

SFOéns rolle i forhold til børn der har brug for en særlig indsats

Tidlig indsats og forældresamarbejdet

Mål:

Vi vil hurtigst muligt opfange tegn på evt. mistrivsel eller fejludvikling, således at vi kan handle på dette.

SFOéns rolle i forhold til børn der har brug for en særlig indsats.

På personalemøder og gruppemøder gennemgås børnegruppens trivsel og udvikling. Herfra tages der afsæt i den enkeltes problemstilling, hvor vi samarbejder med forældre, lærere og evt. eksterne rådgivere.

Samarbejdet med forældrene.

Mål:

Vi vil skabe et godt samarbejde med forældrene, eftersom det er en vigtig forudsætning for, at barnet trives i SFOén

Metode:

Vi har et etableret **USFO forældreråd** med repræsentanter fra både børnehave og SFO delen. "SFO Rådet" er for os et vigtigt forum, hvor vi henter sparring, støtte, nye ideer og udviklingsmuligheder. SFO forældrerådet er også bindeled dels mellem afdelingen og forældrene, men også mellem klassens forældre og afdelingens forældre, og mellem skolebestyrelsen og rådet.

Vi afholder SFO forældrerådsmøder 4 gange årligt.

Forventninger til forældrene

Vi pædagoger har ansvaret for en stor gruppe børn. Vi skal tage hensyn både til det enkelte barn og hele gruppens sociale udvikling.

Vi ved godt, at forældrene fokuserer mest på eget barn, men vi forventer, at forældrene forstår og accepterer at eget barn er en del af et fællesskab og derfor ikke har nogen særstatus. **Alle børn er lige betydningsfulde!** Alle børn bliver udsat for at blive afvist af andre børn. Alle børn har konflikter. Vi er uddannet til at give den fornødne hjælp og støtte i disse situationer.

Vi forventer at SFOéns forældre møder op til de møder om deres barn eller SFOén, som vi inviterer til. Det er her vi får styrket samarbejdet og får udvekslet ideer og tanker.

Idræt, lege og bevægelses SFO

Mål:

Vores mål med idræt, leg og bevægelses SFOén er, at vi være med til at skabe sunde børn – både fysisk, socialt og psykisk.

Vores vision er: ” Sunde børn er glade børn”

Gennem at sætte fokus på krop, bevægelse og sundhed, vil vi styrke børnene så de får det godt:

- Psykisk – øget fysisk aktivitet og kropsbevidsthed giver børnene selvværd
- Fysisk – forebygge overvægt og fysisk inaktivitet, og dermed fremtidige livsstilssygdomme
- Socialt – at vi støtter barnet i deres sociale udvikling og i at skabe venskaber, og udvikle barnet i medansvarlighed i forhold til egen.

Metode

Vi mener, at det er en fundamental del af børns udvikling, og den måde de oplever deres omverden på, at de får lov til at bevæge sig fysisk aktivt, både alene og i samspil med andre.

Vi mener at det er vigtigt, at understøtte børnene bl.a. ved at vise dem, hvilke muligheder der er indenfor idrætsverden som bevægelse, dans, de forskellige sportsgrene, nye og gamle lege, skattejagt, orienteringsløb, forhindringsbaner, bygge huler og meget mere kunne nævnes. Igennem de fysiske og psykiske udfordringer vi ønsker at give børnene, vil de opnå en stor kropsbevidsthed og fysisk styrke, der er med til at give dem succesoplevelser. Dette er medvirkende til at gøre børnene mere selvsikre og dermed give dem mere gå på mod, til at turde gå i gang med andre udfordringer der dukker op i deres hverdag.

Ved at dyrke holdsport vil vi også arbejde med **medansvarlighed og venskaber**. Børnene vil lære at samarbejde, de vil blive dygtige til at modtage kollektiv beskeder og udføre opgaverne.

Vi forventer at børnene bliver bedre til at hjælpe hinanden, vente på hinanden og især vente til det bliver deres tur. Samtidigt forventer vi, at børnene også bliver bedre til at tage hensyn til mindre børn, bliver bedre til at overskue forhindringer og arealer, dygtige til at lære nye regler for lege og aktiviteter.

Vi dokumentere i hvilket omgang det enkelte barn er aktivt; hvor ofte barnet deltager, hvor længe, hvilken interesse barnet viser for de forskellige bevægelsesaktiviteter. De børn der er inaktive, hos dem prøver vi at skabe en nysgerrighed og interesse for evt. anderledes form for bevægelse. Eks. Skovstratego, bygge hule, klatre i træer, rollespil m.m.

Kostpolitik (se skolens kost politik)

Vi ved også at det ikke kun gennem bevægelse vi opnår sunde børn – kosten har også en afgørende faktor. Dermed vores kostpolitik:

Vi prioriterer, at vores kost er:

- At vi bruger sukker i et begrænset omfang
- At vi bruger så lavt fedtindhold som muligt i kød
- At vi tager hensyn til børn fra andre kulturer
- At vi behandler kød til børn fra anden kultur med respekt, dvs. vi bruger særskilte køkkenredskaber såsom knive og spækbræt til dette kød.

Vi serverer vand ved måltiderne.

Eftermiddagsmåltid der serveres dagligt efter behov.

Børnene medbringer selv deres eftermiddags mad som gerne bestå af rugbrød eller fiberrigt brød med følgende pålæg; frugt, grønsager, fiskepålæg eller suppe, risretter, bulgursalat, bagte kartofler mv. hvor vi stadig har fokus på sundheden.

Vi har også forventninger til **madpakken**.

Vi anbefaler de indeholder sund og næringsrigtig mad eks. Fiberrigt brød, fiskepålæg eller magert kødpålæg, ost med lavt fedtindhold, frugtstænger, frugt eller grønsager skåret ud i små stykker.

Overgangen mellem dagtilbud og SFO

SFO'en skal bygge videre på den indsats og de erfaringer, der er gjort i dagtilbuddet. I overgangen fra dagtilbud til SFO samarbejdes der således, at den pædagogiske praksis drøftes, og viden om det enkelte barns formidles videre.

Tidlig SFO start, dvs. tiden i SFO inden barnet starter i undervisningen.

Mål:

I den første tid, skal vi opbygge et rart og trygt miljø for børnene at gebærde sig i, således at deres skolestart i august vil forløbe glidende. Samtidig giver tiden rig mulighed for at barnet lærer SFO'en rigtig godt at kende førend de skal starte i børnehaveklasse.

Metode:

Vi vil bruge disse måneder til at børnene lærer SFO'ens og skolens område at kende. Vi vil ligeledes prioritere at de kender de voksne i såvel SFO som skole, ved at indlede et samarbejde med børnehaveklassen.

I den forbindelse med børneklasseassistenten i perioden 1. maj til sommerferien start, have en del eftermiddagstimer. Dette giver såvel børn som pædagog en chance for at lærer hinanden at kende, og derved skabe et godt grundlag for opstart i børnehaveklassen.

Ligeledes vil vi have et samarbejde på tværs af stuerne, således at børnene lærer de andre børn fra årgangen at kende, og samtidig give dem mulighed for at lege med gamle kammerater fra børnehaven.

Det enkelte barns viden og erfaringer viderebringes fra børnehave til SFO/Skole.

Medinddragelse

Alle børn skal opleve at blive hørt og have medbestemmelse i deres dagligdag. Dette kan ske gennem planlægning og evaluering, der således giver mulighed for at reflektere over hverdagen.

Medansvarlighed

Mål:

Børnene skal være ansvarlige overfor andre, sig selv og overfor inventar

Børnenes medindflydelse i dagligdagen

Mål:

At give børnene redskaber til at træffe egne valg, samt lære at argere i demokratiske processer.

Metode:

Gennem voksenbestemte regler og rammer giver vi børnene muligheder for medindflydelse.

Eksempelvis

- Vi holder børnenes møde – for at sikre os, at der er et forum, hvor børnene får mulighed for at ytre og give deres meninger tilkende.
- Vi giver børnene mulighed for at lege visse steder uden voksenopsyn mht. hvad de foretager sig der.
- Ved at benytte konceptet om "frittermøde", der foregår i SFO'en med alle børn og pædagoger.
- "Klassepædagogen" afholder individuelle børne – interviews/samtaler for at sikre at alle får mulighed for at give deres mening tilkende i et mindre forum, som muligvis føles mere trygt for visse børn.
- I hverdagen er vi lydhøre overfor børnenes ønsker omkring fx ture ud af huset.

Mht. børn og aktiviteter, så er det af og til nødvendigt at bruge frivillige tvang for at sikre, at det enkelte barn får afprøvet og udforsket nye muligheder og oplevelser.

Den anerkendende tilgang

Mål- og indholdsbeskrivelsens fundament er den anerkendende tilgang. Det betyder, at SFO'erne tager udgangspunkt i en positiv og anerkendende tilgang, hvor barnet er i centrum – som en del af fællesskabet. Barnet skal føle sig værdsat, forstået, respekteret samt opleve tryghed og ligeværd. Til hver en tid tages der udgangspunkt i det enkelte barns positive ressourcer. En anerkendende tilgang skal derfor underbygge det daglige arbejde i SFO'en.

Den anerkende tilgang

Vi arbejder anerkende ved at:

- Give os tid til at lytte til det enkelte barn
- Fortælle barnet hvad vi forventer af det, så det er klart og tydeligt
- Tage individuelle hensyn
- Se på børnenes ressourcer, og tilrettelægge aktiviteter herudfra.
- Have ressource fokuseret pædagog.
- Have fokus på konfliktmægling/løsning.

Et bredt kultur- og fritidstilbud

Holstebro Kommune har et stærkt fundament som kulturby og ønsker at sætte den kulturelle dagsorden - lokalt, nationalt og internationalt. Kultur er derfor drivkraft for udvikling og vækst.

Et bredt kultur- og fritidstilbud er vigtige temaer i børns udvikling og dannelse. Børnene vil få mulighed for individuelt eller i fællesskab med andre at opleve og arbejde med at være skabende og udtrykke sig gennem kreative processer. Det kan være gennem film, teaterforestillinger, mgp, musik, billedkunst og andre kunstneriske udtryksformer.

SFO'en kan være med til at åbne op for fritidslivet. De lokale ressourcer vil være muligheder, der giver børnene lyst og kendskab til fritidslivet, der rækker ud over livet i skolen/SFO'en. En dagligdag i SFO'en bør give børnene mulighed for at udvikle kreativitet, opfindsomhed, initiativ og selvstændighed. De strukturerede såvel som de selvvalgte aktiviteter kan vægtes således, at de giver lyst til at undersøge, eksperimentere og opfinde.

Et bredt og kultur – og fritidstilbud

Vores værksteder har til hensigt at præsentere børnene for forskellige former for kreative måder til arbejde på. Vi arbejder med forskellige metoder og forskellige materialer.

Ved at bruge udearealerne og lokalområdet, vil vi gerne styrke børnenes lyst til at bruge naturen og de muligheder, den giver.

Vi introducerer børnene for forskellige sportsgrene og bevægelsesaktiviteter. Sammen med børnene deltager vi i kulturaktiviteter f.eks. udstillinger og andre arrangementer i byen.

Sidst revideret juni 2018 på pædagogisk dag

Revideres igen sommer 2020